

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 2011/7/EU

2016/EØS/47/92

av 16. februar 2011

om bekjempelse av forsinket betaling ved handelstransaksjoner

(omarbeiding)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

i samsvar med den ordinære regelverksprosessen⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Det skal gjøres en rekke vesentlige endringer i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/35/EF av 29. juni 2000 om bekjempelse av forsinket betaling ved handelstransaksjoner⁽³⁾. Av klarhetshensyn og av praktiske årsaker er det ønskelig at de berørte bestemmelsene omarbeides.
- 2) De fleste varer og tjenester på det indre marked leveres av markedsdeltakere til andre markedsdeltakere og til offentlige myndigheter mot senere betaling ved at leverandøren gir kunden en frist for å betale fakturaen som er avtalt mellom partene og angitt på leverandørens faktura eller fastsatt ved lov.
- 3) Mange betalinger i handelstransaksjoner mellom markedsdeltakere eller mellom markedsdeltakere og

offentlige myndigheter skjer senere enn det som er avtalt i henhold til kontrakten eller fastsatt i de alminnelige handelsvilkårene. Selv om varene er levert eller tjenestene er ytt, betales mange av de tilhørende fakturaene lenge etter fristen. Forsinket betaling har negativ innvirkning på foretakenes likviditet og vanskeliggjør deres økonomiske forvaltning. Det påvirker også deres konkurransevne og lønnsomhet dersom kreditoren må skaffe ekstern finansiering på grunn av forsinket betaling. Risikoen for slike negative virkninger øker betydelig i økonomiske nedgangstider, når det er vanskeligere å skaffe finansiering.

- 4) Det er allerede blitt lettere å reise rettslige krav ved forsinket betaling gjennom rådsforordning (EF) nr. 44/2001 av 22. desember 2000 om domsmyndighet og anerkjennelse og fullbyrdelse av rettsavgjørelser på det sivilrettslige og handelsrettslige område⁽⁴⁾, europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 805/2004 av 21. april 2004 om opprettelse av et europeisk tvangsfullbyrdelsesdokument for ubestridte krav⁽⁵⁾, europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1896/2006 av 12. desember 2006 om opprettelse av en europeisk betalingsprosedyre⁽⁶⁾ og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 861/2007 av 11. juli 2007 om opprettelse av en europeisk småkravsprosedyre⁽⁷⁾. For å bekjempe forsinkede betalinger i handelstransaksjoner er det imidlertid nødvendig å fastsette utfyllende bestemmelser.
- 5) Foretak bør være i stand til å drive handel i hele det indre marked på vilkår som sikrer at transaksjoner over landegrensene ikke medfører større risiko enn salg på hjemmemarkedet. Det vil føre til konkurransevridning dersom vesentlig ulike regler anvendes for transaksjoner på hjemmemarkedet og transaksjoner over landegrensene.

⁽¹⁾ EUT C 255 av 22.9.2010, s. 42.

⁽²⁾ Europaparlamentets holdning av 20. oktober 2010 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 24. januar 2011.

⁽³⁾ EFT L 200 av 8.8.2000, s. 35.

⁽⁴⁾ EFT L 12 av 16.1.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 143 av 30.4.2004, s. 15.

⁽⁶⁾ EUT L 399 av 30.12.2006, s. 1.

⁽⁷⁾ EUT L 199 av 31.7.2007, s. 1.

- 6) I sin melding av 25. juni 2008 med tittelen «Tenk smått først – En 'Small Business Act' for Europa» understreket Kommissjonen at små og mellomstore foretak (SMB-er) bør få lettere tilgang til finansiering, og at det bør utvikles et lovgivnings- og forretningsmiljø som fremmer rettidig betaling ved handelstransaksjoner. Det bør understrekes at offentlige myndigheter har et særlig ansvar i denne forbindelse. Kriteriene for definisjonen av SMB-er er fastsatt ved kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter⁽¹⁾.
- 7) Et av de prioriterte tiltakene i kommisjonsmeldingen av 26. november 2008 med tittelen «Gjenopprettingsplan for europeisk økonomi» er å redusere den administrative byrden og å fremme entreprenørskap ved blant annet å sikre at fakturaer, herunder til SMB-er, for levering av varer eller yting av tjenester som prinsipp betales innen én måned for å redusere likviditetsproblemene.
- 8) Dette direktivs virkeområde bør begrenses til betalinger som er vederlag for handelstransaksjoner. Dette direktiv bør ikke regulere transaksjoner med forbrukere, renter i forbindelse med andre betalinger, for eksempel betaling i henhold til lovgivningen om sjekker og vekslers, eller betaling som er erstatning for skade, herunder utbetaling fra forsikringsselskaper. Videre bør medlemsstatene kunne unnta gjeld som er gjenstand for insolvensbehandling, herunder behandling med sikte på omstrukturering av gjeld.
- 9) Dette direktiv bør regulere alle handelstransaksjoner uavhengig av om de foretas mellom private eller offentlige foretak eller mellom foretak og offentlige myndigheter, ettersom offentlige myndigheter står for et stort antall betalinger til foretak. Det bør derfor også regulere alle handelstransaksjoner mellom hovedleverandører og deres leverandører og underleverandører.
- 10) Det faktum at frie yrker er omfattet av dette direktiv, bør ikke innebære at medlemsstatene må behandle dem som foretak eller næringsdrivende for formål som ikke er omfattet av dette direktivs virkeområde.
- 11) Levering av varer og yting av tjenester mot vederlag som dette direktiv får anvendelse på, bør også omfatte planlegging og gjennomføring av offentlig bygge- og anleggsvirksomhet samt annet bygge- og anleggsarbeid.
- 12) Forsinket betaling utgjør et kontraktsbrudd som er blitt økonomisk attraktivt for debitorer i de fleste medlemsstater som følge av lave eller ingen renter på forsinkede betalinger og/eller langsomme erstatningsprosedyrer. En tydelig dreining mot en kultur med rettidig betaling, der unntak fra retten til å kreve rente alltid bør anses som klart urimelige avtalevilkår eller praksiser, er nødvendig for å snu denne tendensen og bekjempe forsinket betaling. En slik endring bør også omfatte innføring av særskilte bestemmelser om betalingsfrister og om erstatning til kreditorer for påløpte kostnader, og blant annet at unntaket fra retten til erstatning for inndrivelseskostnader bør antas å være klart urimelig.
- 13) Det bør derfor innføres en bestemmelse om at avtalte frister for betaling mellom foretak som en hovedregel bør begrenses til 60 kalenderdager. Det kan imidlertid forekomme situasjoner der foretak trenger lengre betalingsfrist, for eksempel når foretak ønsker å gi kundene handelskreditt. Det bør derfor fortsatt være mulig for partene å inngå særskilt avtale om betalingsfrister som overskrider 60 kalenderdager, dog forutsatt at en slik forlengelse ikke er klart urimelig overfor kreditor.
- 14) Av hensyn til sammenhengen i Unionens regelverk bør definisjonen av «offentlige oppdragsgivere» i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF av 31. mars 2004 om samordning av framgangsmåtene ved tildeling av kontrakter innenfor vann- og energiforsyning, transport og posttjenester⁽²⁾ og i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/18/EF av 31. mars 2004 om samordning av framgangsmåtene ved tildeling av offentlige bygge- og anleggskontrakter, kontrakter om offentlige varekjøp og kontrakter om offentlig tjenesteyting⁽³⁾ anvendes i dette direktiv.
- 15) Lovfestet forsinkelsesrente bør beregnes daglig som enkel rente i samsvar med rådsforordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71 av 3. juni 1971 om fastsettelse av regler for frister, datoer og tidspunkter⁽⁴⁾.
- 16) Dette direktiv bør ikke pålegge kreditorer å kreve forsinkelsesrente. I tilfelle av forsinket betaling bør dette direktiv gi kreditor mulighet til å kreve forsinkelsesrente uten foregående meddelelse om manglende betaling eller annen lignende påminnelse til debitor om forpliktelsen til å betale.
- 17) Med hensyn til retten til å kreve forsinkelsesrente skal en debtors betaling anses som forsinket når kreditor ikke har det skyldige beløpet til rådighet på forfallsdatoen, forutsatt at sistnevnte har oppfylt sine juridiske forpliktelser og avtaleforpliktelser.

⁽¹⁾ EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36.

⁽²⁾ EUT L 134 av 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 134 av 30.4.2004, s. 114.

⁽⁴⁾ EFT L 124 av 8.6.1971, s. 1.

- 18) Fakturaer utløser betalingskrav og er viktige dokumenter i transaksjonskjeden i forbindelse med levering av varer og yting av tjenester, blant annet for å fastsette betalingsfrister. For dette direktivs formål skal medlemsstatene fremme ordninger som skaper rettssikkerhet med hensyn til den nøyaktige datoen for debitors mottakelse av fakturaer, herunder for e-fakturering, der mottakelsen av fakturaer kan generere elektroniske bevis, og som dels er omfattet av bestemmelsene om fakturering i rådsdirektiv 2006/112/EF av 28. november 2006 om det felles merverdiavgiftssystem⁽¹⁾.
- 19) Rimelig erstatning til kreditorer for inndrivelseskostnader som påløper som følge av forsinket betaling, er nødvendig for å motvirke forsinket betaling. Inndrivelseskostnadene bør også omfatte inndrivelse av administrasjonskostnader og erstatning for interne kostnader som påløper som følge av forsinket betaling, som dette direktiv bør fastsette et fast minstebeløp for, som kan slås sammen med renten for forsinket betaling. Erstatning i form av et fast beløp bør ha som mål å begrense administrasjonskostnadene og de interne kostnadene knyttet til inndrivelsen. Erstatning for inndrivelseskostnader bør fastsettes med forbehold for nasjonale bestemmelser som tillater en nasjonal domstol å tilkjenne kreditor erstatning for enhver tilleggsskade i forbindelse med debitors forsinkede betaling.
- 20) I tillegg til retten til å få betalt et fast beløp for å dekke interne inndrivelseskostnader, bør kreditor også ha rett til å få refundert andre inndrivelseskostnader som påløper som følge av debitors forsinkede betaling. Slike kostnader bør særlig omfatte kostnader kreditor har i forbindelse med å engasjere en advokat eller et inkassobyrå.
- 21) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes rett til å fastsette faste erstatningsbeløp for inndrivelseskostnader som er høyere og dermed gunstigere for kreditor, eller til å øke disse beløpene, blant annet for å ta hensyn til inflasjonen.
- 22) Dette direktiv bør ikke være til hinder for avbetaling eller delbetaling. Hver avbetaling eller delbetaling bør imidlertid betales på de avtalte vilkår og være omfattet av reglene for forsinket betaling fastsatt i dette direktiv.
- 23) Som hovedregel har offentlige myndigheter sikrere, mer forutsigbare og mer kontinuerlige inntektsstrømmer enn foretak. Mange offentlige myndigheter kan dessuten få finansiering på gunstigere vilkår enn foretak. Samtidig er offentlige myndigheter mindre avhengige enn foretak av å bygge opp stabile forretningsforbindelser for å nå sine mål. Offentlige myndigheters lange betalingsfrister og forsinkede betalinger for varer og tjenester påfører foretak urimelige kostnader. Det bør derfor innføres særskilte regler for handelstransaksjoner som gjelder levering av varer og tjenester fra foretak til offentlige myndigheter, som særlig bør fastsette betalingsfrister som vanligvis ikke overskrider 30 kalenderdager, med mindre noe annet er uttrykkelig avtalt i kontrakten og forutsatt at det er objektivt begrunnet i lys av kontraktens særskilte art eller innhold, og som ikke i noe tilfelle overskrider 60 kalenderdager.
- 24) Det bør imidlertid tas hensyn til den særskilte situasjonen for offentlige myndigheter som utøver økonomisk virksomhet av industriell eller kommersiell art ved å tilby varer eller tjenester på markedet som et offentlig foretak. For dette formål bør medlemsstatene på visse vilkår kunne forlenge den lovfestede betalingsfristen til høyst 60 kalenderdager.
- 25) En særskilt kilde til bekymring i forbindelse med forsinket betaling er situasjonen på området helsetjenester i et stort antall medlemsstater. Helsetjenestene, som utgjør en grunnleggende del av Europas sosiale infrastruktur, blir ofte tvunget til å avstemme individuelle behov med tilgjengelige økonomiske midler i takt med at Europas befolkning blir eldre, forventningene øker og legevitenenskapen gjør framskritt. Alle systemer må kunne takle den utfordring det er å prioritere helsetjenester på en slik måte at det oppnås balanse mellom den enkelte pasients behov og de tilgjengelige økonomiske midler. Medlemsstatene bør derfor ha mulighet til å gi offentlige foretak som yter helsetjenester, en viss fleksibilitet når det gjelder å oppfylle forpliktelsene. For dette formål bør medlemsstatene på visse vilkår kunne forlenge den lovfestede betalingsfristen til høyst 60 kalenderdager. Medlemsstatene bør likevel gjøre alt de kan for å sikre at betalinger i helsesektoren foretas innen de lovfestede betalingsfristene.
- 26) For ikke å sette oppnåelsen av målet i dette direktiv i fare bør medlemsstatene sikre at varigheten av godkjennings- eller kontrollprosedyren for handelstransaksjoner som hovedregel ikke overskrider 30 kalenderdager. Det bør imidlertid tillates at godkjenningsprosedyren overskrider 30 kalenderdager, f.eks. i forbindelse med særlig komplekse kontrakter, når dette uttrykkelig er avtalt i kontrakten og i eventuelle anbudsdokumenter, og forutsatt at det ikke er klart urimelig overfor kreditor.
- 27) Unionens institusjoner er i en situasjon som kan sammenlignes med situasjonen for de offentlige myndigheter i medlemsstatene når det gjelder finansiering og forretningsforhold. Rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 av 25. juni 2002 om finansreglementet som får anvendelse på De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett⁽²⁾ fastsetter at kontroll, godkjenning og betaling av kostnader som Unionens institusjoner

⁽¹⁾ EUT L 347 av 11.12.2006, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 248 av 16.9.2002, s. 1.

- har, skal utføres innen de frister som er fastsatt i dens gjennomføringsregler. Disse gjennomføringsreglene er for tiden fastsatt i kommisjonsforordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 av 23. desember 2002 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføringen av rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 om finansreglementet som får anvendelse på De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett⁽¹⁾, og de angir under hvilke omstendigheter kreditorer som mottar forsinket betaling, har rett til å motta forsinkelsesrente. I forbindelse med den pågående gjennomgåelsen av disse forordningene bør det sikres at de lengste betalingsfristene for Unionens institusjoner tilpasses de lovfestede fristene som gjelder for offentlige myndigheter i samsvar med dette direktiv.
- 28) Dette direktiv bør forhindre at avtalefriheten misbrukes til skade for kreditor. Et vilkår i en avtale eller en praksis knyttet til forfallsdato eller betalingsfrist, rentesats for forsinkelsesrente eller erstatning for inndrivelseskostnader som ikke kan rettfærdiggjøres på grunnlag av vilkårene som gjelder for kreditor, eller som hovedsakelig tjener det formål at debitor gis ytterligere likviditet på kreditors bekostning, kan derfor anses å utgjøre slikt misbruk. For dette formål og i samsvar med det akademiske utkastet til felles referanseramme bør ethvert avtalevilkår eller enhver praksis som klart avviker fra god handelspraksis og er i strid med prinsippene om god tro og rettfærdig behandling, anses som urimelig overfor kreditor. Særlig bør et direkte unntak fra retten til å kreve renter alltid anses som klart urimelig, mens unntak fra retten til erstatning for inndrivelseskostnader bør antas å være klart urimelig. Dette direktiv bør ikke berøre nasjonale bestemmelser om kontraktsinngåelse eller regulere gyldigheten av avtalevilkår som er urimelige overfor debitor.
- 29) I forbindelse med en styrket innsats for å forhindre at avtalefriheten misbrukes til skade for kreditorer, bør organisasjoner som er offisielt anerkjent som representanter for foretak, og organisasjoner som har en berettiget interesse i å representere foretak, kunne bringe saker inn for nasjonale domstoler eller administrasjonsorganer for å forhindre fortsatt anvendelse av avtalevilkår eller praksiser som er klart urimelige overfor kreditor.
- 30) For å bidra til at dette direktivs mål nås, bør medlemsstatene fremme spredning av god praksis, herunder ved å oppmuntre til offentliggjøring av en liste over rettidige betalere.
- 31) Det er ønskelig å sikre at kreditorer kan gjøre gjeldende et eiendomsforbehold uten forskjellsbehandling i hele Unionen, forutsatt at eiendomsforbeholdet er gyldig i henhold til gjeldende nasjonale bestemmelser som skal anvendes på grunnlag av internasjonal privatrett.
- 32) Dette direktiv definerer bare begrepet «tvangsgrunnlag», men bør ikke regulere de ulike framgangsmåtene for tvangsfullbyrdelse av et slikt tvangsgrunnlag eller på hvilke vilkår tvangsfullbyrdelse av et slikt tvangsgrunnlag kan stanses eller utsettes.
- 33) Konsekvensene av forsinket betaling kan virke avskrekkende bare dersom de følges opp med erstatningsprosedyrer som er raske og effektive for kreditor. I samsvar med prinsippet om likebehandling i artikkel 18 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte bør disse framgangsmåtene være tilgjengelige for alle kreditorer som er etablert i Unionen.
- 34) For å gjøre det lettere å overholde bestemmelsene i dette direktiv bør medlemsstatene oppmuntre til bruk av mekling eller andre former for alternativ konfliktløsning. I europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/52/EF av 21. mai 2008 om visse sider ved mekling i sivilrettslige og handelsrettslige saker⁽²⁾ er det allerede fastsatt en ramme for meklingsordninger på unionsplan, særlig ved tverrnasjonale tvister, uten at det er til hinder for at den kan få anvendelse på interne meklingsordninger. Medlemsstatene bør også oppmuntre berørte parter til å utarbeide frivillige atferdsregler, særlig med sikte på å bidra til gjennomføringen av dette direktiv.
- 35) Det er nødvendig å sikre at framgangsmåtene for inndrivelse ved ubestridte krav knyttet til forsinket betaling i handelstransaksjoner avsluttes raskt, herunder gjennom en hastesaksbehandling og uavhengig av gjeldens størrelse.
- 36) Ettersom målet for dette direktiv, som er å bekjempe forsinket betaling i det indre marked, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av målets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette mål.
- 37) Forpliktelsen til å innarbeide dette direktiv i nasjonal lovgivning bør avgrenses til de bestemmelser som utgjør en vesentlig endring sammenlignet med direktiv 2000/35/EF. Forpliktelsen til å innarbeide de bestemmelser som er uendret, følger av nevnte direktiv.
- 38) Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning og anvendelse av direktiv 2000/35/EF.

⁽¹⁾ EFT L 357 av 31.12.2002, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 136 av 24.5.2008, s. 3.

39) I samsvar med nr. 34 i den tverrinstitusjonelle avtalen om bedre regelverksutforming⁽¹⁾ oppfordres medlemsstatene til, for eget formål og i Unionens interesse, å utarbeide og offentliggjøre egne tabeller som så langt det er mulig viser sammenhengen mellom dette direktiv og innarbeidingstiltakene —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. Dette direktivs formål er å bekjempe forsinket betaling i handelstransaksjoner for å sikre at det indre marked fungerer på en tilfredsstillende måte, og dermed fremme konkurransevnen til foretak, særlig SMB-er.
2. Dette direktiv får anvendelse på alle betalinger som er vederlag for handelstransaksjoner.
3. Medlemsstatene kan unnta gjeld som er gjenstand for insolvensbehandling innledet mot debitor, herunder behandling med sikte på omstrukturering av gjeld.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

- 1) «handelstransaksjoner» transaksjoner mellom foretak eller mellom foretak og offentlige myndigheter som fører til levering av varer eller yting av tjenester mot vederlag,
- 2) «offentlig myndighet» enhver offentlig oppdragsgiver som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav a) i direktiv 2004/17/EF og i artikkel 1 nr. 9 i direktiv 2004/18/EF, uavhengig av kontraktens gjenstand eller verdi,
- 3) «foretak» enhver organisasjon, unntatt en offentlig myndighet, som handler innenfor rammen av sin uavhengige yrkesmessige eller økonomiske virksomhet, også når virksomheten utøves av én enkelt person,
- 4) «forsinket betaling» betaling som ikke foretas innen den avtalefestede eller lovfestede betalingsfristen, og der vilkårene fastsatt i artikkel 3 nr. 1 eller artikkel 4 nr. 1 er oppfylt,
- 5) «forsinkelsesrente» lovfestet forsinkelsesrente eller rente til en rentesats som er avtalt mellom foretak, med forbehold for artikkel 7,
- 6) «lovfestet forsinkelsesrente» enkel forsinkelsesrente til en rentesats som tilsvarer summen av referanserenten pluss minst åtte prosentpoeng,
- 7) «referanserente» enten
 - a) for en medlemsstat som har euro som sin valuta, enten
 - i) den rentesats som anvendes av Den europeiske sentralbank ved dens seneste viktigste refinansieringstransaksjoner, eller
 - ii) marginalrentesatsen som er resultatet av anbudsprosedyrer med variabel rente for Den europeiske sentralbanks seneste viktigste refinansieringstransaksjoner,
 - b) for en medlemsstat som ikke har euro som sin valuta, den tilsvarende renten som fastsettes av den nasjonale sentralbanken,
- 8) «skyldig beløp» kapitalbeløpet som skulle vært betalt innen den avtalefestede eller lovfestede betalingsfristen, herunder gjeldende skatter, toll, avgifter eller andre kostnader som angis på fakturaen eller tilsvarende betalingskrav,
- 9) «eiendomsforbehold» en kontraktmessig avtale etter hvilken selgeren beholder eiendomsretten til varen inntil hele kjøpesummen er betalt,
- 10) «tvangsgrunnlag» enhver avgjørelse, dom eller pålegg om betaling utstedt av en domstol eller annen vedkommende myndighet, herunder slike som kan fullbyrdes på et foreløpig grunnlag, enten om omgående betaling eller delbetaling, som gir kreditor mulighet til å få kravet mot debitor innkrevd ved tvangsfullbyrdelse.

Artikkel 3

Transaksjoner mellom foretak

1. Medlemsstatenes kalsikreatorkreditor i handelstransaksjoner mellom foretak har rett til forsinkelsesrente uten at purring er nødvendig, dersom følgende vilkår er oppfylt:
 - a) kreditor har oppfylt sine avtaleforpliktelse og juridiske forpliktelse, og
 - b) kreditor har ikke mottatt det skyldige beløpet ved forfall, med mindre debitor ikke er ansvarlig for forsinkelsen.
2. Medlemsstatene skal sikre at den gjeldende referanserenten
 - a) for første halvdel av det aktuelle året er den renten som var gjeldende 1. januar samme år,
 - b) for andre halvdel av det aktuelle året er den renten som var gjeldende 1. juli samme år.
3. Dersom vilkårene i nr. 1 er oppfylt, skal medlemsstatene sikre følgende:
 - a) at kreditor har rett til forsinkelsesrente fra og med dagen etter forfallsdatoen eller betalingsfristen som er fastsatt i avtalen,
 - b) dersom forfallsdatoen eller betalingsfristen ikke er fastsatt i avtalen, at kreditor har rett til forsinkelsesrente ved utløpet av en av følgende frister:
 - i) 30 kalenderdager etter datoen da debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav,

⁽¹⁾ EUT C 321 av 31.12.2003, s. 1.

- ii) dersom det er usikkert når debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav, 30 kalenderdager etter at varene eller tjenestene mottas,
 - iii) dersom debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav før varene eller tjenestene mottas, 30 kalenderdager etter at varene eller tjenestene mottas,
 - iv) dersom det i avtalen eller ved lov er fastsatt en godkjennings- eller kontrollprosedyre som gjør det mulig å bekrefte at varene eller tjenestene er i samsvar med avtalen, og dersom debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav før eller på samme dato som slik godkjenning eller kontroll finner sted, 30 kalenderdager etter denne sistnevnte datoen.
4. Dersom det er fastsatt en godkjennings- eller kontrollprosedyre for å bekrefte at varene eller tjenestene er i samsvar med kontrakten, skal medlemsstatene sikre at prosedyrens varighet ikke overskrider 30 kalenderdager fra den dag varene eller tjenestene mottas, med mindre noe annet er uttrykkelig avtalt i kontrakten og forutsatt at det ikke er klart urimelig overfor kreditor i henhold til artikkel 7.

5. Medlemsstatene skal sikre at betalingsfristen som fastsettes i avtalen, ikke overskrider 60 kalenderdager, med mindre noe annet er uttrykkelig avtalt i kontrakten og forutsatt at det ikke er klart urimelig overfor kreditor i henhold til artikkel 7.

Artikkel 4

Transaksjoner mellom foretak og offentlige myndigheter

1. Medlemsstatene skal sikre at kreditor i handelstransaksjoner der debitor er en offentlig myndighet, ved utløpet av fristen fastsatt i nr. 3, 4 eller 6 har rett til lovfestet forsinkelsesrente uten at purring er nødvendig, dersom følgende vilkår er oppfylt:
- a) kreditor har oppfylt sine avtaleforpliktelser og juridiske forpliktelser, og
 - b) kreditor har ikke mottatt det skyldige beløpet ved forfall, med mindre debitor ikke er ansvarlig for forsinkelsen.
2. Medlemsstatene skal sikre at den gjeldende referanserenten
- a) for første halvdel av det aktuelle året er den renten som var gjeldende 1. januar samme år,
 - b) for andre halvdel av det aktuelle året er den renten som var gjeldende 1. juli samme år.
3. Medlemsstatene skal i handelstransaksjoner der debitor er en offentlig myndighet, sikre at
- a) betalingsfristen ikke overskrider noen av følgende frister:
 - i) 30 kalenderdager etter datoen da debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav,

- ii) dersom det er usikkert når debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav, 30 kalenderdager etter at varene eller tjenestene mottas,
 - iii) dersom debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav før varene eller tjenestene mottas, 30 kalenderdager etter at varene eller tjenestene mottas,
 - iv) dersom det i avtalen eller ved lov er fastsatt en godkjennings- eller kontrollprosedyre som gjør det mulig å bekrefte at varene eller tjenestene er i samsvar med avtalen, og dersom debitor mottar fakturaen eller et tilsvarende betalingskrav før eller på samme dato som slik godkjenning eller kontroll finner sted, 30 kalenderdager etter denne sistnevnte datoen,
- b) datoen for mottakelse av fakturaen er ikke gjenstand for en kontraktsmessig avtale mellom debitor og kreditor.
4. Medlemsstatene kan forlenge fristene nevnt i nr. 3 bokstav a) til høyst 60 kalenderdager for
- a) enhver offentlig myndighet som utøver økonomisk virksomhet av industriell eller kommersiell art ved å tilby varer eller tjenester på markedet, når det offentlige foretaket er underlagt innsynskravene fastsatt i kommisjonsdirektiv 2006/111/EF av 16. november 2006 om innsyn i medlemsstatenes økonomiske forbindelser med offentlige foretak samt om økonomisk innsyn i visse foretak⁽¹⁾,
 - b) offentlige foretak som yter helsetjenester og som er behørig anerkjent for formålet.

Dersom en medlemsstat beslutter å forlenge fristene i samsvar med dette nummer, skal den sende en rapport om forlengelsen til Kommisjonen innen 16. mars 2018.

På grunnlag av dette skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet som angir hvilke medlemsstater som har forlenget fristene i samsvar med dette nummer, idet det tas hensyn til innvirkningen på det indre markedes virkemåte, særlig på SMB-er. Rapporten skal ledsages av eventuelle egnede forslag.

5. Medlemsstatene skal sikre at den lengste varigheten av en godkjennings- eller kontrollprosedyre som nevnt i nr. 3 bokstav a) iv) ikke overskrider 30 kalenderdager fra den dag varene eller tjenestene mottas, med mindre noe annet er uttrykkelig avtalt i kontrakten og i eventuelle anbudsdokumenter, og forutsatt at det ikke er klart urimelig overfor kreditor i henhold til artikkel 7.

⁽¹⁾ EUT L 318 av 17.11.2006, s. 17.

6. Medlemsstatene skal sikre at betalingsfristen som fastsettes i avtalen, ikke overskrider fristene fastsatt i nr. 3, med mindre noe annet er uttrykkelig avtalt i kontrakten og forutsatt at det er objektivt begrunnet i lys av avtalens særskilte art eller innhold, og ikke i noe tilfelle overskrider 60 kalenderdager.

Artikkel 5

Betalingsplaner

Dette direktiv berører ikke partenes mulighet til i samsvar med de relevante bestemmelser i gjeldende nasjonal lovgivning å inngå avtale om betalingsplaner som omfatter avbetalinger. I tilfeller der et avdrag ikke er betalt innen avtalt dato, skal renter og erstatning fastsatt i dette direktiv beregnes bare på grunnlag av det forfalte beløp.

Artikkel 6

Erstatning for inndrivelseskostnader

1. Medlemsstatene skal sikre at når det skal betales forsinkelsesrente i handelstransaksjoner i samsvar med artikkel 3 eller 4, har kreditor rett til å motta fra debitor minst et fast beløp på 40 euro.

2. Medlemsstatene skal sikre at det faste beløpet nevnt i nr. 1 forfaller uten at puring er nødvendig og som erstatning for kreditors egne inndrivelseskostnader.

3. Kreditor skal i tillegg til det faste beløpet nevnt i nr. 1 ha rett til å motta en rimelig erstatning fra debitor for eventuelle inndrivelseskostnader som overskrider det faste beløpet og som påløper på grunn av debtors forsinkede betaling. Dette kan blant annet omfatte utgifter til å engasjere en advokat eller et inkassobyrå.

Artikkel 7

Urimelige avtalevilkår og praksiser

1. Medlemsstatene skal fastsette at et avtalevilkår eller en praksis knyttet til forfallsdato eller betalingsfrist, rentesats for forsinkelsesrente eller erstatning for inndrivelseskostnader enten ikke kan iverksettes eller gir grunnlag for erstatningskrav dersom det er klart urimelig overfor kreditor.

Når det skal tas stilling til om et avtalevilkår eller en praksis er klart urimelig overfor kreditor, som definert i første ledd, skal alle omstendigheter i saken vurderes, herunder

- a) ethvert klart avvik fra god handelspraksis, som er i strid med prinsippene om god tro og rettferdig behandling,
- b) produktets eller tjenestens art, og

c) om debitor har en objektiv grunn til å fravike den lovfestede rentesatsen for forsinkelsesrenten, betalingsfristen nevnt i artikkel 3 nr. 5, artikkel 4 nr. 3 bokstav a), artikkel 4 nr. 4 og artikkel 4 nr. 6 eller det faste beløpet nevnt i artikkel 6 nr. 1.

2. Ved anvendelse av nr. 1 skal et avtalevilkår eller en praksis som utelukker forsinkelsesrente, anses som klart urimelig.

3. Ved anvendelse av nr. 1 skal et avtalevilkår eller en praksis som utelukker erstatning for inndrivelseskostnader som nevnt i artikkel 6, antas å være klart urimelig.

4. Medlemsstatene skal sikre at det i kreditorenes og konkurrentenes interesse finnes egnede og effektive midler for å forhindre fortsatt bruk av avtalevilkår og praksiser som er klart urimelige i henhold til nr. 1.

5. Midlene nevnt i nr. 4 skal omfatte bestemmelser som gir organisasjoner som offisielt er anerkjent som representanter for foretak, eller organisasjoner som har en berettiget interesse i å representere foretak, adgang etter gjeldende nasjonal lovgivning til å bringe en sak inn for domstolene eller vedkommende administrasjonsorganer på det grunnlag at avtalevilkår eller praksiser er klart urimelige i henhold til nr. 1, slik at de kan anvende egnede og effektive midler for å forhindre fortsatt bruk av dem.

Artikkel 8

Innsyn og bevisstgjøring

1. Medlemsstatene skal sikre innsyn når det gjelder de rettigheter og forpliktelser som følger av dette direktiv, herunder ved å offentliggjøre den gjeldende lovfestede forsinkelsesrenten.

2. Kommisjonen skal offentliggjøre på Internett nærmere opplysninger om de gjeldende lovfestede rentesatsene som får anvendelse i alle medlemsstatene ved forsinket betaling i handelstransaksjoner.

3. Medlemsstatene skal, når det er hensiktsmessig, anvende fagtidsskrifter, informasjonskampanjer eller andre egnede metoder for å øke bevisstheten blant foretak om rettsmidler ved forsinket betaling.

4. Medlemsstatene kan oppmuntre til opprettelse av kodekser for rettidig betaling som fastsetter klart definerte betalingsfrister og en egnet framgangsmåte for behandling av betalinger som er gjenstand for tvister, eller eventuelle andre tiltak for å takle den viktige utfordringen som forsinket betaling er, og som kan bidra til å utvikle en kultur med rettidig betaling som støtter dette direktivs formål.

*Artikkel 9***Eiendomsforbehold**

1. Medlemsstatene skal i samsvar med gjeldende nasjonale bestemmelser som anvendes på grunnlag av internasjonal privatrett, fastsette at selgeren beholder retten til varene inntil full betaling er mottatt, såfremt en klausul om eiendomsforbehold er uttrykkelig avtalt mellom kjøper og selger før varene leveres.
2. Medlemsstatene kan vedta eller beholde bestemmelser om delbetalinger som debitor allerede har foretatt.

*Artikkel 10***Framgangsmåter for inndrivelse ved ubestridte krav**

1. Medlemsstatene skal sikre at et tvangsgrunnlag vanligvis kan oppnås innen 90 kalenderdager etter kreditors inngivelse av stevning eller anmodning om rettsbehandling for en domstol eller annen vedkommende myndighet, herunder gjennom en hastesaksbehandling og uavhengig av gjeldens størrelse, forutsatt at gjelden eller aspekter ved framgangsmåten ikke bestrides. Medlemsstatene skal oppfylle denne forpliktelse i samsvar med sine respektive nasjonale lover og forskrifter.
2. Nasjonale lover og forskrifter skal anvendes på samme vilkår for alle kreditorer etablert i Unionen.
3. Ved beregningen av perioden nevnt i nr. 1 skal følgende ikke tas i betraktning:
 - a) frister for forkynnelse av dokumenter,
 - b) eventuelle forsinkelser forårsaket av kreditor, for eksempel tid som kreves for å beriktige anmodninger.
4. Denne artikkel berører ikke bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1896/2006.

*Artikkel 11***Rapportering**

Kommisjonen skal innen 16. mars 2016 framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om gjennomføringen av dette direktiv. Rapporten skal ledsages av eventuelle egnede forslag.

*Artikkel 12***Innarbeiding i nasjonal lovgivning**

1. Medlemsstatene skal innen 16. mars 2013 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme artikkel 1-8 og 10. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. De skal også inneholde en erklæring om at henvisninger i gjeldende lover og forskrifter til det opphevede direktivet skal forstås som henvisninger til dette direktiv. Nærmere regler for henvisningen og for utformingen av erklæringen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

3. Medlemsstatene kan opprettholde eller vedta bestemmelser som er gunstigere for kreditor enn de bestemmelsene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv.

4. Ved innarbeidingen av dette direktiv skal medlemsstatene avgjøre om de vil utelukke avtaler inngått før 16. mars 2013.

*Artikkel 13***Oppheving**

Direktiv 2000/35/EF oppheves med virkning fra 16. mars 2013, uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser når det gjelder fristen for innarbeiding av direktivet i nasjonal lovgivning og anvendelsen av det. Det skal imidlertid fortsatt få anvendelse på avtaler som er inngått før nevnte dato og som dette direktiv ikke får anvendelse på i henhold til artikkel 12 nr. 4.

Henvisninger til det opphevede direktivet skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegget.

*Artikkel 14***Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

*Artikkel 15***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg, 16. februar 2011.

For Europaparlamentet

J. BUZEK

President

For Rådet

MARTONYI J.

Formann

VEDELEGG

Sammenligningstabell

Direktiv 2000/35/EF	Dette direktiv
—	Artikkel 1 nr. 1
Artikkel 1	Artikkel 1 nr. 2
Artikkel 2 nr. 1 første ledd	Artikkel 2 nr. 1
Artikkel 2 nr. 1 annet ledd	Artikkel 2 nr. 2
Artikkel 2 nr. 1 tredje ledd	Artikkel 2 nr. 3
Artikkel 2 nr. 2	Artikkel 2 nr. 4
—	Artikkel 2 nr. 5
—	Artikkel 2 nr. 6
—	Artikkel 2 nr. 7, innledende ord
—	Artikkel 2 nr. 8
Artikkel 2 nr. 3	Artikkel 2 nr. 9
Artikkel 2 nr. 4	Artikkel 2 nr. 7 bokstav a)
Artikkel 2 nr. 5	Artikkel 2 nr. 10
Artikkel 3 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 3 nr. 3 bokstav a)
Artikkel 3 nr. 1 bokstav b), innledende ord	Artikkel 3 nr. 3 bokstav b), innledende ord
Artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i)	Artikkel 3 nr. 3 bokstav b) i)
Artikkel 3 nr. 1 bokstav b) ii)	Artikkel 3 nr. 3 bokstav b) ii)
Artikkel 3 nr. 1 bokstav b) iii)	Artikkel 3 nr. 3 bokstav b) iii)
Artikkel 3 nr. 1 bokstav b) iv)	Artikkel 3 nr. 3 bokstav b) iv)
—	Artikkel 3 nr. 4
—	Artikkel 3 nr. 5
Artikkel 3 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 3 nr. 1
Artikkel 3 nr. 1 bokstav d) første og tredje punktum	—
Artikkel 3 nr. 1 bokstav d) annet punktum	Artikkel 2 nr. 7 bokstav b)
—	Artikkel 3 nr. 2
—	Artikkel 4
—	Artikkel 5
—	Artikkel 6 nr. 1
—	Artikkel 6 nr. 2
Artikkel 3 nr. 1 bokstav e)	Artikkel 6 nr. 3

Direktiv 2000/35/EF	Dette direktiv
Artikel 3 nr. 2	—
Artikel 3 nr. 3	Artikel 7 nr. 1
—	Artikel 7 nr. 2
—	Artikel 7 nr. 3
Artikel 3 nr. 4	Artikel 7 nr. 4
Artikel 3 nr. 5	Artikel 7 nr. 5
—	Artikel 8
Artikel 4	Artikel 9
Artikel 5 nr. 1, 2 og 3	Artikel 10 nr. 1, 2 og 3
Artikel 5 nr. 4	—
—	Artikel 10 nr. 4
—	Artikel 11
Artikel 6 nr. 1	—
—	Artikel 12 nr. 1
Artikel 6 nr. 2	Artikel 12 nr. 3
Artikel 6 nr. 3	Artikel 1 nr. 3
Artikel 6 nr. 4	Artikel 12 nr. 2
Artikel 6 nr. 5	—
—	Artikel 12 nr. 4
—	Artikel 13
Artikel 7	Artikel 14
Artikel 8	Artikel 15
—	Vedlegg